

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 15. sušca 1878.

List 11.

Za prihodnji praznik sv. Jožefa.

Izvolitev sv. Jožefa za varha in pomočnika za se in za svojo družino.

Častilci sv. Jožefa gotovo niso prezerli njemu posvečenega mesca marcija, in javaljne jim mine dan, da bi ne opravili kakega dobrega in bogoljubnega dela v čast tega velikega zavetnika sv. katoliške Cerkve. Opominim naj, da neumerljivi rajni sv. Oče papež Pij IX so z določilom od 27. aprila 1865 podelili posebno milost. Vsim vernikom, ki vsaki dan mesca sušca v čast tega visokosvetega očaka opravijo kako pobožnost ali dokažejo katero čednost, so podelili za to djanje vsaki dan odpustek 300 dni; enkrat v mescu pa po vrednem prejetju zakramentov sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa tudi popolni odpustek.

Eno najlepših počestevanj, posebno priležno tudi za mesec sušec, pa je: izvolitev sv. Jožefa v varha za se in za svojo družino.

Marsikdo izmed častilcev sv. Jožefa dozda za to bogoljubno djanje morebit še vedel ni; — nekateri pa so se morebit že postavili pod njegovo varstvo, toda vprašanje je, so li storili to na nekako slovesen način? — Sveti Jožef je bil glavar najsvetejše družine in od Boga nji izvoljeni ter postavljeni varh. Zdaj pa on ni edino le zavetnik vesoljne velikanske kristjanske družine, vse katoliške cerkve po vsi zemlji, on je tudi še posebej varh vsake posamezne keršanske rodbine, in srečna je družina, ki ga kot takega resnično časti in zaupno v pomoč kliče. Njegovo mogočno varstvo bo vsikdar občutila.

Kako pa naj si sv. Jožefa za posebnega varha za se, za svojo hišo in družino na slovesni način izvoliš, vprašaš morebit, keršanski družinski oče, keršanska družinska mati? Poslušajta!

1. Pred vsem se spodobi, da se kot v pripravo za to slovesnost s celo družino opravi tridnevnik, ali pa devetdnevnik sv. Jožefu na čast. Pripravnih molitev za to počestevanje se ne manjka.

2. V predan slovesne izvolitve svetuje se, v čast sv. družine trem revnim po zmožnosti in primeri svojega premoženja podeliti milošnjo.

3. V dan izvolitve sprejmi z vsimi osebami svoje družine, če je le moč, ob enem ss. zakramente; tvoja družina naj se s tem skaže kot kristjanska, ter vredna varstva sv. Jožefa.

4. Postavi si v svoji sobi na mali hišni altareček podobo ali kip sv. Jožefa, poklekni pred njo z vsemi svojimi, in opravi na glas molitev sedmerih veselj in sedmerih žalost sv. Jožefa. (Male bukvice: „Sveti Jožef,

naš najboljši varh in pomočnik v sedanjih slabih časih“ ki jih prodaja v Ljubljani g. Gientini, menda po 25 soldov, služijo za to opravilo prav dobro; če pa teh ni pri roki, naj se to vsaj nadomesti s toliko očenaši in češenamarijami.)

5. Potem moli na glas, počasi, ter z veliko pobožnostjo posvečevalno molitev (Weihegebet), ki sledi spodaj.

6. Svetuje se (če je moč), naj vsakega mesca 19. dan gori pred podobo sv. Jožefa luč, in naj se opravi s celo družino skupna kratka molitev na čast sv. Jožetu, da tako češenje do tega svetnika pri vseh domačih v živem spominu ostane.

7. O času težav, o boleznih ali kaki drugi družinski nadlogi in stiski zateci se pod varstvo sv. Jožeta, in kliči ga s svojimi prav zaupno na pomoč.

8. Glavne praznike tega svetnika, namreč: sv. Jožefa dan (19. sušca), praznik varstva sv. Jožeta (3. nedeljo po Veliki noči) in praznik njegove poroke s prečisto Device Marijo (23. pros.) vselej z vso družino nekako slovesno obhaja, in te dneve posvečbo sv. Jožetu ponovi.

Kdor te počestevanja na čast sv. Jožeta opravlja, zadobi vsled pisma (breve) sv. Očeta Pija IX od 17. majnika 1859 popolni odpustek ob smertni uri po skesanji spovedi in prejetem sv. obhajilu: če pa bi to mogoče ne bilo, pa po pobožnem poklicu presv. Imena Jezusa z ustmi, ali vsaj v sercu; dalje popolni odpustek v praznik Marijnega brezmadežnega spočetja, rojstva, oznanjenja, očiščenja in vnebovzetja; 19. sušca; 3. nedeljo po Veliki noči, to je, v praznik varstva sv. Jožeta, in 23. pros., to je, v praznik poroke Marije Device s sv. Jožefom, — se vé, da vse to pod navadnimi pogoji. Poslednje se zadobi še odpustek 7 let in sedemkrat po 40 dni za vsaki dan, o katerem se zgoraj imenovane češenja na čast sv. Jožetu opravljajo. Vsi ti odpustki se zamorejo darovati tudi v prid ubogim dušam v vseh.

Iz tega vidiš, prijazni bravec, kako zelo Cerkev tega češenja želi in ga bogato poplačuje. Ne obotavljaj se toraj, ampak postavi sebe, svojo hišo in družino na slovesni način pod varstvo sv. Jožeta. Njegov bližnji praznik daje Ti k temu lepo priliko. Zdaj pa sledi še:

Posvetivna molitev.

Visoko slavni oče, sveti Jožef! ki si bil postavljen najsvetejši družini kot glavar in varh, sprejmi ljubeznjivo tudi to družino, ki kleči pred Teboj na kolenih, da bi se Tvojemu mogočnemu varstvu priporočila. Mi Te izvolimo za svojega očeta, varha, svetovalca, vodnika in pomočnika, in stavljamo pod Tvoje posebno varstvo svoje duše in telesa, svoje posestva, svoje življenje,

zdravje in zlasti svojo smertno uro. Sprejmi nas za svoje otroke, vse pa, kar je našega, kot svojo lastino in posestvo. Varuj nas vseh nevarnost, vseh zalezovanj in nastav vidnih in nevidnih sovražnikov. Stoj nam vaelej in v vseh stiskah na strani, posebno pa ob uri naše ločitve s tega sveta. Govóri le eno besedo za nas Jezusu, katerega si kot dete na svojih rokah nosil, in visokoslavni Devici, katere ženin si bil, in zadobil boš vse milosti, katere nam v časní in večni blagor morejo tekniti. Sprejmi nas med svoje ljube družine, mi pa ne bomo prenehali s pravim in resnično keršanskim življenjem Tvojega posebnega varstva vredni biti. Amen! — Po „Sendbothe des hl. Josef“.

J. A. L.

Družba redovnic pomočnic in bratovšine v pomoč dušam v vicah.

Kadar je Bog imel kake posebno imenitne namene in jih je hotel zveršiti, izvolil si je kakega v to sposobnega človeka, ga je razsvetlil in obdaril s potrebnimi dušnimi in telesnimi darovi in zmožnostmi, ki naj bi se lotil in izpeljal to, za kar ga je Božja previdnost odločila. Dal mu je tudi v to potrebnih pripomočkov, obudil njemu enako mislečih tovaršev, s katerimi je stopil v zvezo in je z njimi združen položil roko na delo. Obudil pa je Bog še neko drugo verato ljudi, ki so tudi z njim in z njegovimi tovarši stopili v zvezo, ga duhovno in telesno podpirali, pomagali mu se z vspehom dela lotiti, ga izveršiti, vterditi tudi za prihodnost, to je, naklonil mu je usmiljene serca, ki so ga v njegovem početju podpirali z molitvijo in časnimi pripomočki, z milodari. V začetku kakor tudi pozneje prikazale so se večkrat na videz nepremagljive zapreke, pa Božja previdnost jih je po čudni poti odstranila, ter je bilo očitno, kako je roka Božja vladala, da se je tim bolj vse to kot delo Božjih rok pokazalo in kot tako hitro se razširilo in mnogoterne sadú obrodilo.

Med take velikanske namene smé se gotovo šteti spreobrnjenje kake dežele, kakega ljudstva ali celega naroda. Česa se je Bog poslužil, da bi svoj namen dosegel? Obudil je kakega nenavadno gorečega, pobožnega duhovna, ki je za se pridobil duhovnih tovaršev; ti so se med seboj zavezali, da se hočejo ves čas svojega življenja Bogu in spreobračanju nejevernikov popolnoma posvetiti, darovati v ta namen vse svoje dušne in telesne moči. Njih družba in delavnost se je množila, rimski Sedež vidé njen čudodelni sad, vzdigne jo v duhovni red; število samostanov se množi, iz katerih leto za letom pride čezdalej več misijonarjev; žetev na duhovnem polju je čedalje rodovitnejša, vse glasno govóri, da je to delo Božjih rok. Pobožne duše obojnega spola in raznih stanov opazuje to blagoslovljeno delo, začnejo oznanovavce Božje besede med nejeverniki z molitvijo in denarnimi pripomočki podpirati, vedoč da združena molitev in časna podpora delo pospešuje, da so deležne tudi njihovih zasluženj. Cerkev, vidé blagi namen in velik vspéh te podpiralne družbe, povzdigne jo v bratovšino, ki zdaj v tako veliki družbi skupno še veliko bolj kakor poprej zamore duhovno in telesno podpirati po širokem svetu raztresene misijonarje.

Po tej poti nastale so torej misijonske družbe, misijonski vstavi, iz katerih je že na tisoče delavcev prišlo v vinograd Gospodov. Tako so se ustanovile tudi misijonske bratovšine, ki v duhovni in telesni zvezi misijonarje podpirajo, misijonom pomočkov za misijonske namene pošiljajo. Družbe misijonske se iz góle ljubezni do Boga in do bližnjega popolnoma in brez prideržka

izveličanju neumerjodih duš darujejo, dom, starše, vse zapustijo; misijonske bratovšine pa se sicer ravno ne zavežejo zapustiti znancev, prijateljev, kakor tudi se ne odpovedó vsemu, ostanejo v svojem stanu, pri svojem navadnem delu, zraven tega pa si vender marsikaj pritergujejo, po svojih močéh misijonarje podpirajo z milodari, pred vsem pa še z gorečo molitvijo, ss. obhajili in drugimi dobrimi deli. Ta dvojna združena moč je v preteklih stoletjih že na milijone nejevernikov spreobrnila, jih pripeljala v naročje sv. Cerkve in k omiki, pokazala jim pot, po kateri se morejo izveličati, pa tudi časno srečniši živeti. Vse to dela ljubezen za ubogo človeštvo na tem svetu; ljubezen, ki je iznajdljiva, do brotljivo, ki za brate, tudi tuje in daljne, vse preterpi, vse prenese, dela velikanske reči. Zato v resnici ni ne lepo, ne omikano in ne dobro serce tistega, ki gódernjá ali celó ropoče zaradi nekterih soldov, ki jih ta ali ta daruje za večni in časní blagor svojih daljnih bratov.

Še več; „ljubezen, ki nikdar ne mine“ (I. Kor. 13, 8), tudi s smertjo ne neha, ne umerje; ona sega tudi unkraj groba, tudi v večnost spremlja svoje otroke, tudi tamkaj njim pride na pomoč in jih ne zapusti, dokler jih ne pripelje v nebesa, od koder je sama prišla, kjer je sama doma.

Ljubezen, ki je iznajdljiva, našla je tudi pripomoček, s katerim pride dušam v vicah na pomoč, obudila je pobožne duše, ki so po izgledu zgorej omenjenih misijonskih družb in misijonskih bratovšín v pomoč dušam v vicah vstanovile družbe, ki se, kakor misijonarji spreobračevanju nejevernikov, tako tudi one reševanju duš iz vic popolnoma brez vsega prideržka darujejo, njim v pomoč posvetijo za ves čas svojega življenja vse svoje dušne in telesne moči, tudi vse zasluženje dobrih dél, se velikrat vsemu odpovedó, zamenjajo posvetno življenje s samostanskim življenjem; vstanovile so se tudi bratovšine, ki naj bi omenjene družbe v pomoč dušam v vicah podpirale z molitvijo, z milošnjo in z drugimi dobrimi deli, da bi po tej poti obe združene moči, v pomoč dušam v vicah vstanovljeni, tim več duš mogle reševati iz kraja grozovitega terpljenja.

Takih od cerkve poterjenih družb in bratovšín v pomoč dušam v vicah je več, med katerimi ste posebno lepi „družba redovnic ali nun pomočnic dušam v vicah“ in „bratovšina v pomoč dušam v vicah“. Družbe za duše v vicah so posebno priporočevanja vredne iz več ozirov in vzrokov. To so kaj lepo in živo popisali in pojasnili preč. g. dr. Jožef Šneider, Teržaški prošt, tisti primorski duhoven, ki so že na več strani skušali pobožnost v pomoč dušam v vicah razširiti, ter so veliko pisali v „St. Benedikts Stimmen“, ondi silno gínljivo, podučívno, prepričavno nagibali čast. duhovščino, da naj goreče dela za duše v vicah.

(Dalje nast.)

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstva.

4. Adelina.

(Dalje.)

Nekako tisti čas so zapazili tudi pri njej posebne vaje ponižnosti in pobožnosti, kar si je bila sama iznašla. Vsak večer namreč, preden je šla spat, je še poljubila tla svoje sobe. Poprašana, čemu ji je ta pobožna navada, odgovóri le: „Mislim, da to ni nič greh.“ Kadar je obiskala svoje tete in imela kak prost trenutek, koj se je zgubila (kakor tudi doma) na vertu za gromlje, pa molila rožni venec ali druge molitve.

Zlasti pa je bila njena pokorščina in vbogljivost čedalje bolj popolnoma. Nekega dne gre s sestrice in z več tovaršicami v log se sprehajati. Bilo je pa mladi družini doma naročeno, kako daleč le smé iti. Otroci so vse obljubili, kmali pa spet pozabili. Prijetna pot po zelenem logu jih zapelje, da gredo dalje, kakor bi smeli. Pa glejte, ko se tako lahkomišljene deklice dalje dervijo, naenkrat zapazijo, da ni Adelinice več pri njih. Berž se vernejo in kmali dobijo ljubljeno tovaršico, ki je kleče molila pri meji, ktero prestopiti jim je bilo prepovedano. Vse deklice se jamejo čuditi po tistem in na glas, Adelina pa mirno odgovori: „Bilo je prepovedano.“

Tako je rastle zlahtna cvetka ter od dne do dne se lepše razcvetala. Domači, in katerikoli so jo poznali, so je bili veseli. Pobožni starši so jo imenovali svojega angelja, drugi pa so se čudé popraševali, kaj bode iz te deklice? Tudi v samostanu, kamor je imela pozneje iti v šolo in odgojo, je bila že naprej znana njena pobožnost in pridnost. Starejša sestra je večkrat pravila o njej. In ko jo pride enkrat z materjo obiskat, je vse hitelo skupaj in hotelo viditi enajstletno deklico, ktera se še ni nikoli zlagala in ni bila materi še nikoli nepokorna!

Slednjič je prišel za njo dolgo zaželeni dan. Mati jo peljejo 7. sveč. 1850 v mesto v Uršulinski samostan. Takrat je bila nekako 12 lét stara. Materi se milo stori, ko izročujejo gospém svojo ljubljeno hčerko, in z ginje nim glasom jim rečejo: „Čestite gospé, tukaj vam izročam svojo Adelinico, ki mi še ni bila nobenkrat nepokorna!“

Zdaj se začne za deklico novo življenje. Kmali se privadi samostana in samostanskega reda; kajti, kar kdo sam hoče, tega se kaj hitro privadi. Tudi tukaj je bila kmali vsim drugim zgled, in sicer v vsih rečéh: v obnašanji, učenji in v molitvi.

V vsem vedenji je bila krotka in prijazna, priprosta in brez zvijač. Neka gospodičina, ki je dalj časa v samostanu ostala, da se je za učiteljico izučila, pravila je že po smerti pobožnega otroka, da je ni nobena reč tako kratkočasila, kakor pogled naše Adelinice. „Sedela sem, pravi, nasproti temu ljubeznjivemu angeljčku, in kadar sem si hotela počiti, sem jo gledala, in to me je razvedrilo.“

V šoli in sploh ob času učenja je bila vedno mirna, tiha, pazljiva. Vse naloge je skerbno in natanko, navadno naj boljše izdeljevala. In sicer ne samo za učiteljice, temuč pred vsem za Boga. Poprijela se je prelepe navade, da se je pred vsako nalogo prekrizala, da bi tako vsako delo Bogu izročila še preden ga prične.

Naj bolj pazljiva pa je bila pri keršanskem nauku. Že na obrazu se ji je bralo veselje, ko je slišala govoriti o ljubem Bogu in Božjih rečéh. In kako skerbno se je pripravljala za prvo sv. obhajilo! S koliko ginljivo pobožnostjo je Jezusa pervikrat sprejela!

Tako je bila ginjena, da ni mogla na glas moliti navadne molitve, s katero so se deklice pri prvem sv. obhajilu Mariji izročevale. O tem je potlej sama pisala tako-le: „Pred blagoslovom z Najsvetejšim sem imela moliti izročilo presv. Devici, moja tovaršica pa ponoviti kerstno obljubo. Ko je rekla, da se odpové hudemu duhu in vsim njegovim delom, smo vse položile roke na sv. evangelij, v znamenje, da se tudi mé, in vsaka je odgovorila „Amen“. Potlej sem jaz pokleknila pred podobo presv. Device ter začela sem z derhtečim glasom: „Sveta Marija!... Sveta Marija!“... Več nisem mogla, kajti obilne solze so mi zatopile glas. Potem so nam ukazali vsteti se, in Pater, ki so imeli préd z nami eksercicije, so nam tako zelo lepo pridigovali o pobožnosti do presv. Device, da sem se morala ves čas jokati. Ko je pridiga

minula, so mi mignili, naj zdaj berem „izročilo“. Hotela sem ubogati, toda zastoj sem se trudila. Druzega nisem mogla, kakor na tistem sem se izročila Devici Mariji in sem si jo izvolila za Mater.“ — Sv. Frančišek Saleški nam zagotavlja, da sv. Devica posebno ljubi one, kateri Njo serčno ljubijo: s koliko radostjo je pač sprejela obljubo tega nedolžnega serca!

Od tega časa je hodila pogostoma k sv. obhajilu. Da ji je bilo le dovoljeno, nikoli ni opustila. Pa kako ginljivo lepo se je vselej pripravljala! Naložila si je v ta namen marsikako zatajevanje; bolj pogostoma je obiskovala presv. Rešnje Telo; še zdatniše je delala, kakor sicer, dalj časa molila, revežem dajala svoje južnice, pogostoma izrekala pobožne izdihljeje; ob kratkem, vse si je prizadjala, karkoli je bilo v njeni moči, da bi serce vredno ozališala za prihod nebeškega Kralja.

V hiši Božji se je vselej tako lepo vedla, da so jo navadno imenovali le malo Alojzijo. Zlasti pri sv. maši je bila njena pobožnost večja, kakor je v tej starosti pričakovati. Pri sv. maši biti bila ji je med vsemi najljubša pobožnost.

Enkrat se je bila prav hudo prehladila, da je morala zjutraj dlje v postelji ostajati. Pa kako je želela zopet s tovaršicami vred vstajati! Prijateljici je rekla: „Se bi lahko nekoliko poležala, toda — sv. maša!“ — Zelo je milovala svojo sestro, da več časa ni mogla k sv. maši, ko so bili ondašnji 85letni gospod bolni. Med drugim ji piše: „Uboga sestrice, kako dolge se Ti morajo nedelje zdeti! Ko bi Ti vedela, koliko in kako priserčno se te spominjam pri sv. maši! Kako srečna sem, da smem vsak dan pri sv. maši biti! Oh, ti bi bila te milosti veliko vredniša od mene; pa Bog mi znabiti ravno zavoljo moje slabosti toliko milosti deli. Ali ni mar to velika milost, pri sv. maši biti?“

(Dalje nasl.)

Zemeljska čuda.

(Sostavek v „Zvonu“.)

Lepoznanski list „Zvon“, katerega vreduje in izdaje g. Jos. Stritar na Dunaji letos že četrto leto, prinesel je v št. 2. letošnjega leta začetek sostavka z naslovom: „Zemeljska čuda“. Sostavek se nadaljuje v 4. in 5. številki. Pisatelj mu je g. Ivan z Verha.

Primorani smo o tem spisu nekoliko izpregovoriti, in pri tej priliki hočemo tudi z gospodom vrednikom „Zvonovim“ govoriti dobrohotno besedo, ktero nam na jezik polaga ljubezen do ravno tistega naroda slovenskega — in posebno mladine njegove — za ktere ga tudi on žrtvuje svoje moči.

Spis „Zemeljska čuda“ razklada v priprsti obliki — v pismih — kaj naravoslovci, posebno geologi mislijo in kako sklepajo o zemlji, kaka da je bila v svojem začetku, „preden je zadihal prvi človek na njej“, ter kake spremembe da so se godile z njo, preden je dobila svojo današnjo podobo. Pisatelj se ozira pri tem tudi na sv. pismo, ter v svojem spisu navaja nekatere verze iz 1. poglavja I. Mojzesovih bukev, v katerih je popisano stvarjenje. — Primerjevanje rezultatov geoloških preiskovanj s svetopisemskim poročilom, opirajočim se na Božje razodenje, to je predmet, o katerem so že jako mnogo pisali bogoslovci in naravoslovci, pa žali Bog! tudi niti — naravoslovci niti — bogoslovci. Gotovo je, da je o tem predmetu silno težavno pisati, ter da je treba pisatelju velike previdnosti, da se ob nebena stran ne zadene. Bogoslovec, ki hoče razlagati prvo poglavje sv. pisma z ozirom na naravoslovne preiskovanja, mora te poslednje tudi dobro poznati; mora vediti,

katere izmed mnogih mnenj in ugibanj in hipotez imajo res kaj vednostne podlage; in to ni tako lahko presoditi. Na besedo verjeti terditvam, da je to ali ono rezultat eksaktne vede, to ni vselej varno, naj se berejo take terditve v knjigah, ali naj jih kak učen profesor na univerzi še tako patetično izgovarja. Od druge strani bi bilo pa ravno tako napačno in nevarno, ako bi razlagatelj knjige „genesis“ opravičenih terditve posvetne vede ne poznal ali bi jih preziral. Če pa od bogoslovca, ki hoče pisati o našem predmetu, tirjamo, da je ob enem kolikor toliko tudi naravoslovec, zdi se nam ravno tako potrebno, da naravoslovec, kateri hoče svoje preiskovanja s sv. pismom primerjati, ni brez bogoslovskih véd. Sicer bode marsikaj bral iz sv. pisma, kar ni v njem, in bo našel nasprotja tam, kjer je v resnici naj lepša harmonija. Gotovo je, da kdor hoče v interesu resnice pisati o predmetu, ki sega v dve stroki, mora tudi v obeh strokah biti podučen.

Mi g. Ivana z Verha ne poznamo, a povedati moramo, da nam je bilo tesno pri srcu, precej ko smo vidili začetek njegovega spisa: „Zemeljska čuda“ v lepoznanškem listu. Iz skušnje namreč vemo, da imajo popularni spisi o enakih predmetih mnogokrat slab namen, namen verske dvome vzbujevati, sv. vero spodkopovati. Mi nočemo terditi, da je imel g. pisatelj pri svojem spisu tudi ta namen, še manj verjetno se nam zdi, da bi si g. vrednik „Zvonov“ želel spisov z enakim namenom. Terditi pa moramo to, da se nam zdi spis — če tudi zoper pisateljevo in vrednikovo voljo — v resnici vendar le pripraven, pri marsikterem čitatelji zmanjšati spoštovanje do sv. pisma, obuditi mu razne dvome o njegovej resničnosti, ter tako biti prvi povod onej neareči, ktera dandanes zadene toliko, posebno učeh se mladih ljudi, namreč izgubi sv. vere.

Kar nam pripoveduje g. pisatelj v prvem in drugem odstavku, vse to s sv. pismom ni v nobenem resničnem nasprotju. Posledice so iz znane Kant-Laplace-ove teorije, katero prav razumevano vsak bogoslovec lahko podpiše. V nasprotje s sv. pismom se tu le pride, ako se znanstvene meje prestopijo, ako se iz strogo naravoznanstvenega polja preide k lahkomišljeni in neopravičeni spekulaciji; ali pa, če se sv. pismo prav ne umeva. Kogar zanimiva, preiskovanja naravoslovcev primerjati s sv. pismom, priporočamo mu časopis „Natur und Offenbarung“, ali pa kratko pa prav dobro knjigo „Bibel und Natur“ v. Dr. Reusch. Ko bi bil g. pisatelj svoj spis „Zemeljska čuda“ sestavil v smislu te knjige, iz katere se razvidi, kako lepo se morejo razvozljati vsa navidezna nasprotja med naravoznanstvenimi vedami in svetopisemskim poročilom, bili bi mu hvaležni za to. Ali on tega ni storil, marveč ravno nasprotno. On nam taka navidezna nasprotja le kaže, ne poravnava jih pa ne; besede sv. pisma navaja le, da jim potem svoje terditve kot rezultate vednosti nasproti stavi. In to je, kar moramo grajati.

V dokaz temu le en izgled. Na strani 61 v „Zvonu“ piše: „Taka kakor danes je bila tudi zemlja nekdanj“, tako terdite, gospica moja, „in da ni res, da je bila žareča iskrice sredi neizmerne neba. Iz stvarnikovih rok je izšla pusta in temna, temna in vode so jo pokrivali.“ Na to pa dokazuje svoji „ljubeznjivi gospici“, da je bila zemlja v svojem začetku svitla, razbeljena krogla. Vse to, kakor tudi oni milijoni in milijoni lét, s kterimi so naravoslovci tako radodarni, in kterih tudi g. pisatelj ne pozabi, vse to prav nič ne moti bogoslovca, ki se je učil razlagati sv. pismo, in ki si zna razvozljati navidezna nasprotja, ki tu nastanejo. Toda kaj pa tisti, ki tega ne znajo? In takih je med „Zvonovimi“ čitatelji gotovo veliko, morda večina. Ali ne bode tako berilo mnogih, posebno neskušene mladeži,

motilo in vznemirjalo? In ko bi taki potem na pravem mestu pojasnili iskali, bi bilo še dobro. Toda človek je k slabemu nagnjen in skušnja uči, da prvi dvomi velikokrat izbudé le radovednost in željo slišati ali najti še novih pomislov in ugovorov. Ti se kmalo dobé, ker slabih učencov in slabih knjig se nikjer ne manjka. Dvomljivost v veri hitro raste, in od nje do nevere je le en korak.

Še bolj odločno, kakor prva dva odstavka, moramo grajati pisavo v tretjem odstavku. Tu beremo:

„Tretji dan je Bog rekel, zemlja naj rodi zelišča, zverino in laznino in zgodilo se je tako.“ S takim ugovorom ne more biti vsak zadovoljen, posebno učenjak ne. — Učenjak ne sme tako odgovarjati, njegova beseda mora biti učena in glasiti se mora: „generatio aequivoca, generatio originaria“, to se pravi: „Same iz sebe so nastale živali in rastline!“

Da so prve rastline in prve živali nastale na zemlji le valed stvarnikove moči in volje, to določno uči sv. pismo. Kdor k temu „z rameni miga“, ni več veren. In ko bi bila generatio aequivoca tudi tako gotova, kakor ni, bi vendar nauka sv. pisma ne mogla ovreči. Tudi sv. Avguštin in sv. Tomaž sta bila te misli, da morejo iz nekterih neorganičnih tvarin nastati rastline ali živalice. Sv. Avguštin pravi, da je stvarnik v nekatere neorganične tvariine položil moč, da morejo po gotovih od Njega sprejetih zakonih iz sebe roditi nekatere verste rastlin in živali. To bi nauku sv. pisma ne nasprotvalo, ker tudi take rastline in živali bi od stvarnika imele življenje. Ne nastale bi „same iz sebe“, kar je tako izraženo, prav za prav logična nesmisel; zakaj kar še le nastane, tega poprej ni bilo, torej ne more iz sebe nastati. — Sicer pa generatio aequivoca med učenjaki nikakor ni tako dognana, kakor g. pisatelj meni, ampak vedno več se jih pridružuje nasprotnemu izreku fiziologa Harvey-a: „Omne vivum ex ovo“, kateri izrek tudi v „Zvonu“ beremo v 5. listu lanskega leta, in sicer v izverstatnem in jako zanimivem spisu: „Rastlinske svatbe“ od prof. Fr. Erjavca. Takih spisov v „Zvonu“ več želimo. In gotovo bode tudi gosp. Ivan z Verha več koristil slovenskemu narodu in morda tudi vredništvu „Zvonovemu“ bolje ustrezal, ako se loti rajše gotovih, znanstveno dognanih naravoslovnih tvarin, kakor pa da bi nadaljeval v svojem spisu pričete ugibanja in hipoteze, ter prišel morda naposled do darvinizma in enakih neslanosti. Naj se s takimi rečmi ukvarjajo strogo znanstvene knjige. Lepoznanški list po naših mislih vedno bolj stori, ako se jih ogiba.

Ker smo ravno omenjali gosp. Erjavčevega spisa, snuje se nam še nekaj v misel, namreč zunanja oblika, v kateri se ta dva spisa vjemata; samo da g. Erjavc piše „milostivi gospej“, g. Ivan z Verha si je pa „gospico“ izvolil. Med tem, ko taka oblika ne pristoji slabo tam, kjer je govorjenje o cveticah, zdi se nam, da pri geoloških in svetopisemskih vprašanjih „ljubeznjiva gospica“ nima prav nič opraviti. Tu bi bila resnejša oblika na svojem mestu.

Pa da že enkrat končamo to stvar, ponovimo naj le še, da jako obžalujemo, da je ta spis prišel v „Zvon“. Obžalujemo to toliko bolj, ker smo sicer zapazili, da se je „Zvon“ splošno začel na precej boljšo stran obračati, in bi nikogar bolj ne veselilo, kakor nas, ako bi s časom postal tak, da bi ga mogli z dobro vestjo priporočati slovenski mladini. Conditio sine qua non k temu je pa, da se nam ne naravnost in ne posredne ne dotikuje svetinj, ktere varovati je geslo „Zgodnji Danici“, namreč sv. vere in pravnote. Sovražno bi se morali nasproti postaviti listu, kateri bi v kakoršni koli obliki pisal reči sv. veri nasprotno ali nevarne, kateri bi kakor koli si bodi zmanjševal ali žalil versko prepri-

čanje, spoštovanje in ljubezen do sv. vere in do vsega, kar je v zvezi s sv. vero; torej ako bi sv. opravila, reči ali osebe smešil, gerdil ali v taki zvezi in v taki luči kazal, da bi se spoštovanje do njih zmanjševalo. Ravno tako bi nam bil nasproten list, kateri bi v pesmih ali povestih ali podobah kvaril pravnost, kateri bi čitatelje in zlasti mladino s hudobijami soznanil, ji hude strasti, posebno pa nespodobne in nečiste misli in želje budil. Ne terdimo, da slabi značaji in hudobni ljudje ne morejo najti prostora v dobri in za pravnost koristni povesti. Vendar se mora hudobija vedno kazati tako, da v čitatelju vzbuja stud do nje, ne pa skušnjave in poželenja po njej. To je posebno gledé vsega, kar je zoper spodobnost in sv. čistost silno imenitno, pa težko doseči. Tu velja le: averte faciem tuam. Veliko laže je mladini koristiti z lepimi značaji, z izgledi blagih čednosti. In v tem oziru moramo priznati, da so nam mnoge osebe v novejših spisih gospoda vrednika „Zvonovega“ prav priljubljene s svojimi čednostmi in blagimi lastnostmi.

V koliko apredaj naštetih vzroki, kateri bi nam kak list delali sovražni, zadevajo „Zvon“, o tem nočemo izreči nikake sodbe, ampak rajše izrečemo željo, da naj bi se mu v prihodnje prav ničesar ne moglo očitati.

Dobremu lepoznavskemu slovtvu mi nismo bili in ne bomo sovražni. Nasprotno spoznamo dobro neizrečeno važnost njegovo posebno za mladino. Zato opozorujemo tudi posebno mlajše in zmožne gospode duhovne, naj na to polje — če je mogoče — bolj kakor do sedaj obračajo svojo pozornost.

V vabilu na letošnji „Zvon“ piše g. Stritar:

„Materijalizem se širi pri nas, ponosno dviga svojo glavo, svoje lice kaže o belem dnevu in to posebno med našo mladino. To je žalostno, težko mi je, ali beseda mora na dan. Ako se popači naš mladi rod, kam naj potem stavimo svoje upanje? Ako se že v mladosti, v dobi blagega navdušenja za vse, kar je lepo, plemenito, vzvišeno, smeši vse, kar je bilo človeštvu od nekdaj aveto, kar ga je povzdignilo na sedanjo stopinjo, in kar mu edino more zagotoviti vedno lepšo prihodnost — in to je, da rabim eno besedo: idealizem, idealizem v različnih podobah, vendar bistveno vedno eden in isti — ako se mladina odpove idealizmu, ako nima on več svojega doma v mladih srcih, kje naj si ga išče? — S kratka: „Zvonu“ je pglavitno načelo in vodilo idealizem, to bodi jasno, določno izrečeno! Geslo njegovo je: Sursum corda!“

Dobro, prav dobro! Idealizem je tudi naše načelo. Vendar le ene same verste idealizem, namreč idealizem na keršanski podlagi. Upamo, da tudi g. Stritar nima drugačnega v mislih. Mi smo vverjeni, da drugod, kakor v keršanstvu, idealizem nima podlage, da nikjer drugod ni pravega idealizma. Dokazov za to resnico nam gospodu Stritarju ni treba navajati. On pozna nemško filozofijo. Nasproti francoskemu materijalizmu dala si je ime idealizem; a ker je zaverila keršanske ideale, in si hotla drugačne vsvariti, končalo se je to, kar se je kot idealizem začelo, kmalo z golim materijalizmom, od francoskega samo po obliki različnim.

Sursum corda! torej, kviško povzdiguimo serca k stvarniku svojemu, k pravemu osebnemu Bogu! V tem naj nas tudi lepoznavsko slovtvo ne ovira, ampak podpira, in mi mu ne bomo sovražni, ampak iz serca prijazni.

S.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Kakošni „galantnomini“ so „tagblatt-možje“.) Po „Neuen Wr. Tagblatt“ je „Laib. Tagblatt“

postregel „svojim zvestim“ s spisom, zakaj da je bil izvoljen Pecci in ne kak drugi kardinal za papeža? Prav po „tagblatovsko“ je mož opertal „tagblatovski koš“, je šel v blatno vas po blata, popadel lopato, zajemal vse zapored blata, ga prinesel in vergel ga na vsacega kardinala veči ali manjši „p-reijon“, Pecci u pa ga je pritisnil 3-4 lopate: in tako je bil „kamerlengo Pecci naslednik Pija IX.“; „Tagbl.“ pa je sebi priljubljeno delo doveršil.

Bral sem že pred več leti, da gospoda framasoni — frajmavrari pravega škvarta — imajo to šego, da vsakemu poštenemu človeku, ki ga namenijo pred ljudmi umazati, ob dobro ime pripraviti, kak madež pritisnejo na obleko, po pobalinsko koz blata bersnejo na njega, to je, na njegovo poštenje. Tako delajo s papeži, tako s kardinali, škofi, duhovni in drugimi ljudmi, ktere hočejo po duhovno ubiti. Koliko zavednih ali nezavednih sužnjev po svetu imajo te skrite pošasti!... Ni čudo, da je zgodovina velikih in velikrat naj poštenejših mož tolikrat vsa popačena, in da bravci nesnažnih listov vse Božje in cerkveno je „černo“ vidijo.

Drugi spisek omenjenega lista posterguje iz „Vossische Zeitung“ sedaj mnogo prežvekovane pravljice o nezmerni zapaščini Pija IX., pa o tem za zdaj glej današnji dopis „iz Goriškega“.

Pa pustna številka „olikanege“ Tagblatta bi ne bila popolnoma, ko bi ne bil z lopato tudi po mnihih mahnil z nekakim postnim „speisezetlom“. Pravi, da je iz staroparskega benediktinskega samostana od leta 1714 za prvi veliki post. Naštete je dokaj postnih jedi. Dobro, ker je povedal, da je jedilni list samostanski, sicer bi bili mislili, da ga je izmaknil iz neke ljubljanske kuhinje od pepelnice srede pred nekterimi leti, da pa je pečenke in mnogotero svinjino, kar je bilo zraven rib po mizah, nalaš s „speisezetla“ zbrisal. Če pa vsi dotični gospodje pri vsem tistem „mersenji“ postnega in nepostnega niso postali „dickleibig“, kar mnihom „Tagbl.“ očita, to je čudno. Ne vem prav, zakaj ti gospodje tudi med seboj „dickleib-žev“ ne vidijo? Kar mene tiče, sem vidil že veliko samostanskih ljudi, pa zdi se mi, da reč je zeló kakor pri navadnih človeških otrocih — „dick.“ in „dünnleibig“; saj velikanskega razločka ni. Če psevdoliberalne — tudi dvojne oči to drugač vidijo, tega jaz nisem kriv. Da poštnih eksemplarov „dickleibnosti“ tudi med liberalci ne manjka, je znana reč. Če pa nekterim pri tem, da na pepelnico in veliki petek slanino in slanice skup mašijo in butelje raznih sort med žvenkanjem izpraznujejo, vendar vse nič noče tekniti in ostanejo suhi kakor „arenki“, je ne mra kriva njih zelena nevošljivost, ker mnihu in sploh duhovnu vsak zalogijej in vsako kapljo zavidajo in oponašajo.

Iz Goriškega, 8. sušca. (Testament sv. Očeta Pija IX.)

Žalostni so pač res današnji časi. Tužne ure delajo se sv. Cerkvi: laž se povzdiguje, resnica zaničuje. Komaj pričakoval je že vertoglavi in neblagi svet smert sv. Očeta Pija, leto za letom, dan za dnevom spletal mu je že naprej mertvaško pesem, kopal globoki grob. In zdaj, ko so blagi Pij IX v Gospodu zaspali, ali jim morebiti hudobni jeziki in nesramne peresa v grobu privoščijo miru?

O nikakor ne. Čertenje in jeza sovražnikov sega tudi unkraj groba; in da bi Pija tudi še po smerti očertili, zagnali so svoj divji hrup in šunder zoper njegov testament. „O, koliko je zapustil! Vidite zdaj, kam ste denar dajali! Vidite zdaj, kam je šel denar, kateri se je bral po cerkvah! Koliko tisuč in tisuč, celó milijonov zdaj tam leži! Koliko milijonov je zapustil svoji zlahti in svojemu nasledniku!? To ni prav!“ — Tako

in enako se govori in vpije; tako grajajo in sumničijo sv. Očeta Pija in ob enem svoj strup zlivajo na sv. Cerkev, na duhovne in na vse, kar je svetega in božjega.

In kaj bi rekel, predragi prijatelj, ki te verstice bereš, je li res vse to, da so sv. Oče tako silovito premoženje zapustili? Izmišljeno in prevernjeno je to od hudovoljnih sovražnikov papeža in sv. Cerkve. Eden listov lažljivo ali pretirano vest zanese, drugi jo gladno pobere in tako gre od ust do ust, za pošastnimi naznanili pa tudi zasmehovanje in greh in pohujšanje, kar ničvredni ljudje ravno želijo. Resnicoljuben časnik ni nobeden tega pisal. V Rimu se od vsega tega nič ne vé. Nedavno je pisala prav zanesljiva oseba iz Rima te besede: „od velikankega premoženja, ktere ga bi bili sv. Oče Pij zapustili, se tukaj v Rimu ne vé nič.“ Če toraj osebe, ki so tako rekoč v vedni dotiki s sv. Sedežem, o tem nič ne vedo, čudno je pač, kako morejo nekteri listi vse vedeti, kako take gerde laži trositi! Poznamo ostudne duše. Cerkev, papeža, vero zasmehovati in ubogo ljudstvo hujskati in zapeljevati — to je njih namen.

Kam pa vendar se je obrnil tisti denar, kateri se je nabiral za sv. Očeta? Gotovo v prave in dobre namene. *) Vedeti je treba, da sv. Oče, da mnogi nadškofje, škofje in mnogi duhovni redovi po Laškem od vlade ne dobivajo nobene, ali pa prav majhno podporo. Kako toraj izhajajo? Od miloščine pošiljane od vernih kristjanov. Pij IX so miloščino res prejemale pa tudi delili. Vedeti je treba dalje, da je laška vlada uzela pomoči mnihom in nunam, redovnikom in različnim samostanskim sestram. Kam so se ti reveži obračali, ako ne k Očetu svojemu, blagemu Piju? (Laški cerkveni časniki enake milošnje tudi naznanujejo. Vr.) Skerbeli so Pij IX zanje po svoji moči. Vedeti je treba, da iz Rima se pošiljajo misijonarji po celem svetu med ajde in divjake, in da se v Rimu v taci posebnih šolah nalašč izrežajo mladenči za oznanovance sv. vere za Ameriko, Afriko, Azijo itd. Kdo jih vzderžuje? Verniki in sv. Oče z miloščino. In sedanji za Pijem nastopivši sv. Oče, od česa bodo živeli, kako bodo vladali sv. Cerkev, skerbeli za neštivilne potrebe, ako ne ravno od miloščine vernih katoličanov? Naj bi vendar že strupeni jeziki utihnili!

Dobro in prav potrebno bi bilo, da bi se ta stvar po cerkvah nekoliko ljudstvu razložila in razjasnila, ker besedovanju o testamentu druzega Pija ni ne konca ne kraja.

Iz Štajarskega, 12. sušca. (†† *Dragotina Legat in Melcer.*) (Naj smemo posneti iz prijateljskega pisma naslednje verstice, ki hvaljenima in hvalivu poštenje delajo. Vr.) — Močno me je prestrašila zadnja „Danica“, oznanivši smert preč. g. Karola Legata, kanonika v Rudolfovem, mojega ljubljene prijatelja in sošolca od začetka šolskih let pa do 8. šole. Bil je rajni dobra duša; blagega, miroljubnega, ponižnega in kakor angelj nedolžnega serca, brez vsakorane zvižaje ali zavisti, drugi Natanael; ni mu bilo mogoče kakega sošolca kedaj razžaliti; zato smo ga pa tudi z bratovsko ljubeznijo ljubili, čista nedolžnost in ljubezen ste se mu utrijali z lic, lepih kakor mleko in kri. Toliko lepe lastnosti so tudi moje serce vcmale, da je s plamenom bratovske ljubezni zanj gorelo; in ta ljubezen med nama je ostala do današnjega dne, pa tudi smert je ne bo ugašnila.

Ko je bil šolski vodja v Idriji, potem v Ljubljani, in tudi zdaj kot kanonik v Novem mestu, je imel na-

vado svoje sošolce in prijatelje o počitnicah obiskovati in jim tako svojega serca neugasljivo ljubezen skazovati. Rad je zahajal tudi na Šladko goro, ki z mojo Ločko faro mejí, se pri meni navadno oglasil, da sva skupaj tje popotovala, kjer po njegovih lastnih besedah počiva naj lepši veselje njegove mladosti. Bili so namreč Šladkogorski župnik njemu stric, in kakor dijak je vsako leto hodil k njim na počitnice; zato teh zlatih časov še zdaj ni mogel pozabiti, in hodil je na stricevo gomilo. O teh obiskovanjih se je seznanil z mnogimi štajarskimi duhovni, ki so rajnega Karola serčno ljubili zavoljo njegovega ljubomilega značaja. Ni še dolgo, kar mi je pisal in mi naročil, naj znane štajarske sobrate priserčno pozdravim...

Letošnji 40danski post se mi je s prav žalostnimi novicami začel; ravno sem preč. g. Dragotinu Legatu ljubezni venec spisal, že dobim iz Ljubljane naznanilo, da je umerl g. profesor Karol Melcer, po dolgi britki bolezni, 8. t. m., previden s svetimi zakramenti. Tudi ta sošolec Legatov je bil moj prijatelj od mladih nog, sin dobrih, usmiljenih Melcerjevih staršev in rodbine, pri katerih sem jaz, dijak v Ljubljani, mnogo dobrot užival... Daj mu, usmiljeni Jezua, večni mir in pokoj, naj mu sveti večna luč v lepi deželi sv. raja. Oh, da bi se enkrat tamkaj zopet vidila in se nikoli več ne ločila!

Bratovske ljubezni venec

svojemu blagemu prijatelju, prečastitemu gospodu

Karolu Legatu.

kanoniku Novomeškemu itd.,

na gomilo položil **Jožef Virk**, Ločki.

Oh zakaj mi, grenka smert nemila!
Same drage ljubljence moriš?
Ko jih moja duša je ljubila
Bolj kot lastnega očesa bliš;
Alj si, božja dekla, se zaklela,
Da vse slavne zvezde boš mi vzela?

Komaj luna drugič otemnela,
Kar veliki Pij je vzel slovo,
Si Legata druzega zadela,
Mu prebodla serce blaženo,
Ko je bilo duhovenstva dika,
Toraj zguba zopet nam velika.

Že v mladosti cvetju brez zavisti
Gorel si za brate, Dragotin!
Vdan prijatlom bil si v duši čisti,
Serce meni grel je tvoj spomin;
Kolikor lepši je mladost cvetela,
Toljko bolj ljubezen je gorela.

Bil približal se je dan slovesa,
In podal je roko bratu brat,
Se ločivši solznega očesa —
Mnogi vidili se zadnjikrat;
Sva še mi dva roko si podala,
Vendar v duhu združena ostala.

Alj kot vodju šolskemu gorela
Še bolj je ljubezen bratovska,
In kanonika že ostarela
Noga brate obiskavala;
Rad si hitel v Štajarske gorice
Venčat strica, župnika košice.

Zdaj pa smert je z lokom prestrelila
To serce ljubezni bratovske,

*) Kako so sv. Oče Pij IX razdelili tiste milošnje, ki so jih dobili o svoji škofovski 50letnici, to je bilo že povedano.

Dragotna tužnim bratom skrila
Je v gomilo hladne zémljice;
Oh, da duša tam bi radovala
Se v nebesih ljubih spominjala!

Jaz pa na gomilo v dar spomina
Položim ljubezni venec zlat,
Ki v življenju kinčal Slave sina,
Bodi še po smerti njemu svat!
Oh, da bi tud' jaz Ljubezen večno
Gledal s Taboj, brat ljubezni, srečno!

Razgled po svetu.

Edinost kardinalov — razpertje laških ministrov, pa „Te Deum“ za novega papeža. Ves svet se čudi, da se je sveti zbor kardinalov v malo urah zjedini v volitvi Pijevega naslednika; kajti zaradi obilnega števila kardinalov in neugodnih okoliščin časa so vsi prerokovali, da bode ta konklave silno težaven in dolg. Nasprotek tej edinosti je razpertje laških ministrov, kateri že čez dva mesca zborujejo, in se ne morejo zediniti v malenkostnih rečeh, n. pr. v praanji o železnicah, v volitvi finančnega ministra, v odpravljenji kupčijskega ministerstva itd. Ondi vlada pravi „Babel“ in eden laških časnikov imenuje to ministerstvo „babilonsko ministerstvo“. Vsi ministri so levičnjaki, demokrati, in vendar se ne morejo zediniti. Postavimo, da bi morali oni med sabo izvoliti ministerskega predsednika, in bi jih ljudstvo zaperlo v kako dvorano toliko časa, dokler ne izveršijo volitve: kdo si ve, koliko lét bi ondii tičali zaperti? Nasproti so se pa tako lahko in hitro zedinili kardinali iz raznih dežel, raznih narodov, jezikov in šeg, in nekteri so se vidili prvič v življenji. Zakaj to? Vse prevzvišene osebe imajo keršanske značaje in visoke čednosti, ne poznajo ošabnosti, vsi so vneti svete ljubezni, ki meri na rast katoliške Cerkve in blagor keršanskega ljudstva. Kardinali je vodil duh božji, duh resnice in ljubezni, vladal je nad njimi sv. Duh, o katerem je rekel Jezus svojim učencem: „Dabitur vobis in illa hora, quid loquamini,“ — v tisti uri bo vam dano, kaj in kako govorite. Nasprot pa vlada ministre posvetni duh, — duh napake, ošabnosti in sebičnosti; toraj je med njimi toliko razpertje, da se more o njih reči: kolikor glav, toliko strank.

Vkljub tej nagli volitvi bi utegnil kdo ugovarjati: Ako res vlada sv. Duh kardinali, zakaj se precej pri prvem ali drugem glasovanji ne zedinijo, temuč so glasovi tako razcepljeni, da noben kardinal ne dobi še tretjine glasov? Ravno v tem se vidi delovanje sv. Duha. Ako bi kdo pri prvem glasovanji dobil večino glasov, bi se zamoglo ugibati, da je bila volitev zgolj „človeško delo“ in da so bili kardinali že pred zborovanjem med sabo dogovorjeni. Aposteljmi so celih deset dni Boga prosili in čakali, preden so prejeli sv. Duha. Sv. Moznika je celih 17 let Boga prosila, naj bi sv. Duh razsvetlil njenega sina Avguština, in je bila uslišana. Toraj je razvidno, da je na poseben način vladal sv. Duh nad kardinali, ki so v tako kratkem času izveršili tako važno volitev sv. Očeta.

Laška vlada je prepovedala svojim vradnikom, da se ne smejo vdeležiti zahvalne slovesnosti za izvolitev novega papeža Leona XIII. To prepoved je dal minister Krišpi, ki je pa malo dni poprej veleval vsim vradnikom, da se morajo vdeležiti mertvaških slovesnost po ranjکم Piju. Kako se more razlagati ta nedoslednost? K temu ni treba posebne bistroumnosti. Ravno ta Krišpi je bil razglasil: „da je katoličanstvo opečalo in ostarelo, pa da leži papeštvo na mertvaškem odru“; Pij IX. so

zopet oživeli v osebi Leona XIII, in toraj bi Krišpi rajše veleval žalostinke kakor „Te Deum“ peti. — Pa poreče kdo: sej je Krišpi pokazal svoje spoštovanje do rimskega prestola s tem, da je v konklavu zbranim kardinalom stražo postavil v brambo pred Vatikan. Vprašanje: Pred kom je imela straža braniti kardinali, ker jim ni od nobene strani pretila nevarnost? To se pravi toliko, kakor če bi o jasnem vremenu komu ponudil marelo in jo raztegnil nad njim, ker se ni bati dežja. Največja in edina nevarnost je papežu le od laške vlade pretila; tedaj bi bila morala straža braniti kardinali in novega papeža pred napadom lastnih poveljnikov. Kaka ironija! Judje so bili postavili stražo k Božjemu grobu, da bi bila branila Jezusu Nazarenskem, judovskemu kralju, vstati iz groba. Ali ni ministerska straža pred Vatikanom podobna Pilatovi straži pred Božjim grobom? Kajti bili bi mnogi naj rajši vidili, da bi umerli Pij nikoli več ne bili oživeli v osebi novega naslednika, bolj se namreč slišati iz ust papeževih besede: „Non licet, non possumus“ — ni pripušeno, ne morem dovoliti.

V Jeruzalemu so 13. sveč. zvedili za gotovo, da so Pij IX umerli; 15. svečana so bile slovesne mertvaške opravila, pri kterih sta bila tudi avstrijsanski in francoski konzul. Med katoličani po Jeruzalemu je velika žalost zaradi velike zgube. — Ravno ta dan je jeruzalemsko mesto in hribe na okrog sneg pobelil. — 11. sveč. je prišel v Jeruzalem bivši amerikauski predsednik Grant s spremstvom 11 osebste. Sprejelo ga je vojaštvo z glasbo; paša mu je napravil večerno slovesnost na čast.

Cvet in sad srešte molitve.

Zahvala.

Duhovnu na Gorenjskem se nevarna raba v ustih dva mesca ni hotla zaceliti; prične pa devetdnevnicu in potem je bilo tako hitro bolje, da je očitna Marijina pomoč. Toraj: Češena Marija. —r.

Prošnje.

Neka oseba se prav posebno priporočuje v bratovske prošnje N. lj. G. za neko dušno potrebo. — Oseba, za smert bolna, ki se pa silno boji sodbe Božje, je priporočena, da bi ji sprosila Marija in sv. Jožef voljno poterpljenje, popolnoma vdanost v sv. voljo Božjo in srečno zadužo uro.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec sušec.

I. Glavni namen: Vseoplošno pčboljšanje katoličanov, srečen nastop novega papeža, in zmaga sv. Cerkve — posebej še, da bi se rusko turške zadeve obrnile v prid katoličanstvu.

II. Posebni nameni:

18. sušca. Sv. Edvard. Priporoč.: Cerkev na se veru. Več oseb v dušnih potrebah, posebno štiri. Pohujšani otroci.

19. Sv. Jožef. Priporoč.: Avstrija in cesarska rodovina. Vsi Jožefi Ubožne in revne družine. Rokodelci.

20. Sv. Niceta. Priporoč.: Spolnovanje postne zapovedi. Na duhu zmešani in na telesu bolehi. Razne nadloge, posebno v naši deželi.

21. Sv. Benedikt. Priporoč.: Zaradi vere preganjani. Vsi v hudih skušnjavah. Umirajoči.

22. Spomin Jezusovih tančic. Priporoč.: Vse duše v vicah. Blagoslov katoliških družb. Obvarovanje vsih nedolžnih pred smertnim grehom.

23. Sv. Viktor. Ponižanje sovražnikov sv. Cerkve. Misijonarji; neverniki za spreobrnjenje. Spovedovanci za velikonočno spoved.

24. Sv. Gabriel. Priporoč.: Vsi slaboverni, zlasti na Slovenskem. Edinost med narodnostmi. Mladina za obvarovanje poštenosti in za stanovitnost v čednosti.

25. Oznanjenje M. D. Priporoč.: Vse Marijne bratovšine. Vsi krivoverci za spreobrnjenje. Vsi de-
viški.

26. Sv. Tit. Priporoč.: Cerkev na Jutrovem. Od-
padniki, zlasti na Laškem. Zoper pijančevanje, pono-
čevanje in vsaktero pohujšanje. Šolska in rokodelska
mladina.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. V nedeljo popoldne je bil v velikem, prav slovesnem sprevedu na pokopališe spremljen po-
štenjak g. Karol Melcer, c. kr. gimnaz. profesor v
pokoju. R. I. P.

Premnogim „Jožefom“, zlasti naročnikom našim, naj
serčniši vošča za bližnji god!

Nate srečo! Marijna naprava v prid ženskih poslov
in onemoglih, ostarelih v Lincu je v nevarnosti, da pro-
pade. Lepa katoliška naprava se želi ohraniti po lote-
riji, iz katere bo 1000 dobitkov, zlasti pa 300 prav dražih
reči. Na čelo so se postavili gr. H. Brandis, dekan in
poslanec Pflügl in drugi verli možje, da bi se naprava
ohranila. — Gornje-Avstrijanci so prav pošteni katoli-
čani, dajmo jim malo pomagati. Srečke so po 50 kr.;
vredništvo vzame dve, prijatli pa naj jih vzamejo saj
18, da nobena ne ostane. Kdo vé, morebiti pride do
nas kaka zlata ura, hišna oprava ali kaj enacega, in če
ne drugzega, saj zavednost, da smo dobro delo storili.

† Iz Rudnika. Vsim duhovnim prijateljem in znan-
cem tužnega serca podpisana dajeva na znanje, da so
najin ljubi oče Anton 10. t. m. po skoraj dveletni hudi
bolezni, vsi vdani v voljo Božjo, in prevideni s ss. za-
kramenti, v 84. letu svoje starosti mirno v Gospodu za-
spali tukaj v Rudniku, kjer so večidel svoje stare leta
preživeli. Bili so danes, t. j. 12. t. m., pokopani. Pri-
poročava jih v pobožen spomin.

Jožef in Anton Kerčon.

Č. g. Fr. Brulec je bil 9. t. m. vmeščen za tajm. v
Dolini. Na njegovo mesto za kateheta na nunskih šolah
v Loko je v četrtek odšel č. g. Šimen Zupan.

Iz Šentjerneja nam je ravnokar (prepozno) prišel
dopis o strašnem požaru prvo postno nedeljo v „Stari
vasi doljni“, ki je v eni uri pokončal 24 hiš s poslopji,
ter je veči del revežem vse zgorelo... Siromaštvo, da
se Bogu smili! Škode 30—40.000. Reveži prosijo, kli-
čejo torej: Pomagajte, pomagajte! Darovi za
„Starovaščane“, se prosí, naj bi se pošiljali preč. g. fajm.
Janezu Vovk-u, da se urno razdeli. (Dopis prih.)

Iz Tersta naznanjajo 9. sušca. Lojdev parnik
„Sfinks“ je odplaval iz Kavale z 2500 Čirkasi; zbučal
je ogenj na parniku; parnik se je potopil ob Ciperskem
obrezji; 500 ljudi je storilo konec, drugi so rešeni.

Iz Gradca so vse redovnice sv. Očetu Leonu XIII
naznanile svojo hčerinsko vdanost za njih god in prosile
apostolskega blago-lova. Sv. Oče so s prav posebno
zadovoljnostjo sprejeli vošila vsih ženskih samostanov
in podelili jim prošeti blagoslov.

Na Dunaju je 8. t. m. umrl veliki dobrotnik svetli
nadvojvoda Franc Karol, oče presvitlega cesarja,
star 75 lét. Bog mu daj večni mir.

Rimsko. Sv. Oče Leon XIII so pooblastili apostolj-
skega nuncija Jakobini-a kakor svojega lastnega zastop-
nika pri pogrebu nadvojvoda Franca Karola. — Kakor
poprešnji, tako tudi sedanji papež neprenehoma spre-
jemajo svoje verne sinove iz bližnjih in naj daljnih
krajev.

Kam bo z njimi? 14 advokatov, tako poročajo čas-
niki, je vložilo prošnjo na višjo sodnijo, da bi jim po-
delila službo sodnijskih adjunktov. Čudna prikazen! V
sedanjih bornih časih je toliko pravn in kantov, pa jih
je vendar premalo za neizmerno število advokatov, da
bi si vsi iz tistih prislužili zadosti zaslužka. Nekdaj je
bilo več učencev in manj očitnih služb, in vendar so
vsi dobili svoj kruh v semenišču ali sploh v domovini.
Sedanja preobilna omika pa goni vse naprej in dervi
domače mladenčce v višje šole; vsi si zidajo zlate gra-
dove in vsak se misli zadostno sposobnega, da utegne
biti kak Kolumb, Radecki, Napoleon, ali ne mara celó
Bizmark, in hajdi na vseučilišča in razne višje naprave!
Pa kmalo se vidijo ogolufane in iščejo zavetja, kjer
koli si bodi. Ne bi škodovalo, ako bi se marsikomu
pri iskanji višega šolskega tira ali volitvi stanú zažgal
šopek prediva in bi se mu zaklicalo: „Tako ugasne pre-
naglo plame!“

Poslednje novice. Vse vlade so sprejele nasvet, da
naj se snide kongres za vstanovo miru. Sniti se ima v
nekterih tednih v Berlinu. Pravijo pa, da Bizmark,
zarés bolehen, se ne mara vdeležiti, temuó iti v Lauen-
burg počivat. — Laško ministerstvo je odstopilo in
Cairoli zbira nove ministre. Krišpi je bil prisiljen že
prej odstopiti zaradi turškega zakonstva. — Sedaj je
vedno prašanje, če Avstrija posede Bosno in Ercegovino,
ali ne; Andraš govori o tem, kakor egiptovska Sfinga.
— Turkom se je med Serbijo in Černo goro pustila
ožina, in po tej boje grejo z vojaštvom v Bosno in Er-
cegovino. Kaj bo iz tega? — V Freiburgu je umrl
kanonik in profesor Aizag, pisavec cerkvene zgodo-
vine itd.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce „Starovaščane“ v Šentjerneji: Neime-
novana 2 gl.

Za sv. Očeta: P. M. 1 gl. novemu sv. Očetu. —
Gosp. Fr. Zbašnik 1 gl.

Za afrikanski misijon: Gosp. F. Zbašnik 1 gl.

Za misijon v Adrijanuopolu: Po preč. g. kan. P.
Urhu: J. V. 5 gl.; R. Š. 2 gl.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Po gosp. vit. K. La-
hajnarji 3 gl. — Neimen. 1 gl. sr. — Neimen. 3 gl.

Za sv. Detinstvo: Neimen. 30 kr.

Za novo cerkev Naše ljube Gospe presv. Serca v
Duvčah: Neka družina 5 gl.

Pod imenom K. S. 6 križavcev po 2 gl. 20 kr. za
misijone: afrik., na Turškem, sijonske sestre v Jeruza-
lemu, sv. Detinstvo, brat. sv. Leopolda, in kristjane na
Jutrovem.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. K. L-e: S-a prejeli in že oddali. — G. I. Z.:
Pride vse o svojem času; hvala. — G. M. F.: Hvala za to
in uno; pod. kmalo pridejo. — G. —n—: Pravo ste zadeli;
hvala! Tudi naročeno je spolnjeno. — G. Kl.: Int. oddane.